

OSTATNIE WIADOMOŚCI



10

KRAKOWSKIE

10

GROSZY

GROSZY

Rok III.

Kraków poniedziałek 13 listopada 1933

Nr. 318

W obecności P. Prezydenta

Naczelny Wódz Marszałek Piłsudski przyjął defiladę

Imponujący przebieg święta 15-ej rocznicy Niepodległości

Szary jesenny poranek powoli uroczyście dzień 15-lecia naszej Niepodległości. Padający w nocy deszcz pokrył jezdnie i chodniki ulic licznymi kałużami. Nie odstraszyło to jednak tłumów publiczności.

Już w rannych godzinach ze wszystkich krańców miasta ciągnęły olbrzymie rzesze. Wszyscy w jednym kierunku: na Pole Mokotowskie.

Przez ulice miasta maszerują liczne oddziały wojskowe. Na moście Poniatowskiego dudnią armaty z 32-ej dywizji artylerji lekkiej z Rembertowa. Marszałkowską defiluje piechota (21, 36 i 30 pp.). Przesuwają się z czołami tanki oraz cielska potworów z 3 pułku pancernego.

Wszystkie ulice przybrały odświętny wygląd. Chorągwie, zełty, orły, kobierce, tworzyły niezwykły obraz. Nietylko rządowe gmachy jaśnieją blaskiem dnia świątecznego. I domy prywatne na uroczystość 15-lecia przystroili się w zieleń i chorągwie o biało-amarantowych barwach. Gdy przechodzimy koło świątyni, uderza nas wspaniałe blaski jarzących się świateł. Od bywają się uroczyste nabożeństwa.

Od godziny 9-ej rano tłumy publiczności zalegają lotnisko na polu Mokotowskim. Tysiące zajmują miejsca na „galerji”. Inni kierują się do trybun. Na środkowej wspaniałej trybunie wkrótce poczynają zajmować miejsca członkowie rządu, generałowie, korpus dyplomatyczny, prasa i t. d.

Obok znajduje się łoża, przybrana dywanami i chorągiewami. Jest to łoża, przeznaczona dla P. Prezydenta Rzplitej. Niżej znajduje się łoża dla małżonki P. Prezydenta i najbliższego otoczenia.

Wykaz premjowanych Czytelników na str. 2-ej
Następny wykaz ukaze się we wtorek

Przywrócenie awansów

wyrówna nieco obniżkę uposażeń

Jak się dowiadujemy, zniechęca przed dwoma laty awanse, mają być od 1 lutego przywrócone, na co przeznaczają się 10 procent sum uposażeniowych, które wyrównają w części straty. Poza tem dla Warszawy i Śląska przewiduje się dodatki.

W zasadach płac uderza w pierwszym rzędzie mała rozpiętość uposażeń w grupach VIII—XII, które muszą zmieścić w swych ramach 8 końcowych grup obecnego uposażenia.

Czy będą to ostateczne zasady,

które

Okolo godz. 10.15 olbrzymie pole wypełnia się czworobokiem wojsk, tworząc malowniczy widok. W 15 minut potem łoże rządowe i dyplomatyczne zapełniają się przybywającymi stale do stojnikami. Powszechną uwagę zwraca minister pełnomocny Rosji Sowieckiej.

W pewnym momencie rozlegają się dźwięki marsza. Jak się okazuje przybył wice-minister spraw wojskowych, generał Fa-

brycy, który dokonywuje przeglądu kilkunastotysięcznej armji. Przejeżdżającego ministra witają dźwięki marsza, a żołnierze wznoszą powitalne okrzyki. Przegląd skończony.

O godzinie 11.30 wszystkie wjazdy i wejścia na pole Mokotowskie zostają zamknięte. Ockuje się bowiem lada chwila przyjazd P. Prezydenta i Marszałka Piłsudskiego.

Punktualnie o godz. 12.05 przybywa Marszałek Piłsudski.

Wita Go hymn narodowy. Po krótkim przywitaniu Marszałek zajmuje miejsce w swojej loży. W kilka minut nadjeżdża P. Prezydent.

Rozpoczyna się defilada. Wprzód przechodzą w karnym ordynku kompanie podchorążówki z Ostrowia-Komorowa, następnie idą oddziały podchorążówki inżynierskiej i sanitarniej. Defilują z kolei oddziały piechoty: 21, 30 i 36 pp. Zrećnie mkną samochody, szybko prze-

jeżdżają oddziały pułku radiotelegraficznego, suną kompanie, oddziały i t. d.

Defilada wypadła wspaniale, budząc ogólny podziw i uznanie. Mimo iż po zakończeniu defilady pole Mokotowskie szybko opustoszało, tysiączne tłumy długo pozostawały na miejscu, żywo omawiając przebieg wspaniałej uroczystości.

W godzinach popołudniowych odbyły się liczne okolicznościowe akademje.

Komedja wyborów i plebiscytu w Niemczech

rozegra się dziś pod okiem hitlerowskich bojówek

Hitlerowcy robią wszystko, by niedzielne wybory i plebiscyt miały pozory faktycznej woli ludu, oczywiście, że równocześnie

wszelkimi środkami teroru operuje się nad nadaniem tym pozorom cech rzeczywistych. Przywódca partji narodowo-socjali-

stycznej i członkowie rządu z Hitlerem na czele przemawiają na zebraniach, szukając niejako poparcia tych mas.

Obawiają się, np., że mimo zrobienia bardzo wąskich okręgów wyborczych, przy dopuszczeniu tylko jednej listy wyborczej, szereg osób uchyli się od wyborów, obawiając się głosować „nie”. Władze zarządziły, że każdy człowiek po oddaniu głosu, otrzymuje specjalny znaczek, który w dniu wyborczym należy nosić na widocznym miejscu. Hitlerowcy będą sprawdzać na ulicach i w mieszkaniach, czy obywatele mają już owe znaczki. Ze w takich warunkach z jednej strony udział wyborców będzie liczny, z drugiej jedynie niesłychanie mała ilość głosów padnie (trzeba jeszcze uwzględnić, że hitlerowcy śmiało będą mogli stosować wszelkie fałszerstwa, gdyż w komisjach wyborczych zasiadają je dynie oni), przeciwko reżymowi. Każdy taki głos będzie dowodem niesłychanej odwagi osobistej

Sowiety porozumiały się ze Stanami Zjedn.

Oba państwa zaniechają propagandy przeciw sobie i podejmą normalne stosunki

LONDYN (PAT). Z Waszyngtonu donoszą, że wczoraj o godz. 9 wiecz., według czasu amerykańskiego, rozpoczęła się

w Białym Domu konferencja pomiędzy prezydentem Rooseveltem a komisarzem Litwinowem. Konferencja ta trwała trzy godziny. Litwinow, opuszczając Biały Dom, oświadczył, że całkowite porozumienie zostało osiągnięte. W wyniku osiągniętego porozumienia nastąpi bardzo prędko oficjalne uznanie Sowietów przez Stany Zjednoczone. Oredzia Roosevelta w tej sprawie spodziewają się dziś lub jutro.

Agencja Reutersa donosi z Waszyngtonu, że porozumienie, osiągnięte pomiędzy prezydentem Rooseveltem a Litwinowem, dotyczy 2-ch zasadniczych punktów: 1) oba kraje zaniechają propagandy na terytorjum każdego z nich, 2) stosunki dyplomatyczne będą podjęte.

Zgon mistrza Pytlańskiego

Lotem błyskawicy rozszedła się wczoraj wieść, że zmarł Władysław Pytlański, jeden z najpopularniejszych postaci w stołicy.

S. p. Władysław Pytlański urodził się w Warszawie w r. 1863. Okres wczesnej młodości przeszedł Pytlańskiemu w ciężkiej pracy. Po wielu latach dzięki niezłomowanej pracy i istotnie niepoślednim zdolnościom Pytlański zdobywa sławę znakomitego zapaśnika. Na ringach zagranicznych zyskuje opinię niebezpiecznego przeciwnika. W Polsce Pytlański w znacznym stopniu przyczynia się do rozwoju ciężkiej atletyki, zawsze śpiesząc z cenną radą i pomocą.

Miljonowej wartości obrazy dotychczas wywiezione przez dwóch dyrektorów banku w Warszawie

Do Warszawy nadeszła sensacyjna wiadomość o nałożeniu przez policję w New Jorku aresztu na dzieła sztuki miljonowej wartości pokrywajemu, wywiezionych z Polski w związku ze skargą o olbrzymie oszustwo, będące od szeregu tygodni przedmiotem śledztwa warszawskich władz sądowych. Zatrzymane zostały bezcenne unikatki dotąd bezskutecznie poszukiwane w stolicach Europy i za oceanem.

Emerytowany dyrektor departamentu administracyjnego P. K. O. Sylwester Ziemiński z Warszawy wniosł jeszcze latem r. b. skargę do prokuratury stołecznej przeciwko dwóm dyrektorom Spółdzielczego Banku w Warszawie Erykowi Rossinatowi i Józefowi Baratowi o przywłaszczenie kolekcji obrazów, zawierającej dzieła Rafaela i Rembrandta.

Do Warszawy nadeszła sensacyjna wiadomość o nałożeniu przez policję w New Jorku aresztu na dzieła sztuki miljonowej wartości pokrywajemu, wywiezionych z Polski w związku ze skargą o olbrzymie oszustwo, będące od szeregu tygodni przedmiotem śledztwa warszawskich władz sądowych. Zatrzymane zostały bezcenne unikatki dotąd bezskutecznie poszukiwane w stolicach Europy i za oceanem.

W bieżącym tygodniu poszukiwania zostały uwiecznione wreszcie pożądanym rezultatem.

Jak się okazuje aresztowanie całej kolekcji przez policję amerykańską nastąpiło w chwili podpisania transakcji sprzedaży na rzecz Muzeum Sztuki Antydynarodowej w Chicago na zlecenie wyżej wymienionych dyrektorów za sumę pół miliona dolarów (blisko 3 miliony zł.). Policja amerykańska stwierdziła bezspornie, że obłożone aresztem obrazy przywiezione drogą okólną z Polski przez Gdansk, Breda i port hamburski. Zatrzymana kolekcja zawiera: obraz Rembrandta „Jezus przed Annaszem”, miedzioryt Rafaela „Madonna Różana”, słynny obraz Samuela Koniga „Skapiec”, i dwa obrazy klasycznej szkoły francuskiej Le Brun'a p. t. „Aleksander Macedoński w bitwie z Persami” i „Aleksander Macedoński w oblocie

jeńców”. Są to arcydzieła opisywane we wszystkich poważniejszych encyklopedjach dzieł sztuki i almanachach malarskich. Ich cena sprzedażna w New Jorku nie była wcale wysoka w porównaniu z istotną wartością obrazów.

Natomiast po otrzymaniu radiogramu z New Jorku sędzia śledczy porozumiał się z policją amerykańską w sprawie odtransportowania tych obrazów zpowrotem do Polski przez Gdynię, gdyż uszkodzony dyr. Ziemiński zgodził się ponieść koszty przewozu.

Obecnie po odnalezieniu ukrytych obrazów stał się aktualny spór o prawo ich własności. Dwaj dyrektorzy banku twierdzą, że obrazy zostały im odsprzedane, zaś Sylwester Ziemiński skargę o podstępne wyłudzenie podpisu na dokumente przejęcia własności. Powołuje się on na to, że jest dotknięty chorobą oczu (katarakta), co zostało wykorzystane dla dokonania oszustwa polegającego na podstępnie do podpisu innego tekstu. Dyrektor Ziemiński badany będzie jeszcze przez bieżących lekarzy oświ-

JEDRZEJ MORACZEWSKI

Świąteczne rozważania z okazji pięćnastolecia Niepodległej Polski

ZCALENIE POLSKI

Kto na chwilę zdobędzie się na wysiłek zapamiętania o troskach dnia codziennego, kryzysie, bezrobociu, zimnie i głodzie i spojrzy wstecz, ten musi się zażdziwić nad szybkością, z jaką przebywała ogromną drogę Rzeczpospolita polska.

Zaczął się 31 października 1918 r. od wypędzenia władz i rozbrojenia wojsk austriackich w mieście Krakowie. 1 listopada oswobodzona została Galicja zachodnią po rzekę San. 2 listopada Śląsk Cieszyński. Między 3 a 5 listopada południowa część Królestwa Polskiego, będąca terenem okupacji austriackiej, 11 listopada oswobodziło się miasto Warszawa, od 11 do 16 listopada trwał opuszczenie reszty Królestwa przez okupacyjne wojska niemieckie. W ciągu trzech tygodni złączyła się wielka część zaboru austriackiego i prawie całe Królestwo Kongresowe w jedną całość.

Wprawdzie w tej całości powstał cały szereg niezależnych od siebie rządów, ale ostatecznie do końca roku 1918 podporządkowały się rządowi w Warszawie.

Powstanie wielkopolskie wybuchło w końcu grudnia 1918 i oczyściło trzy czwarte dzisiejszego województwa Poznańskiego od wojsk niemieckich. Utworzony rząd w Poznaniu nie miał jednak zamiaru ani przyłączyć odzyskanej dzielnicy do okrzepłego już rządu państwowego ani podporządkować się rządowi w Warszawie dopóki na to nie zgodzą się Japonia, Włochy, Belgia i reszta 43 sprzymierzonych państw Europy, Azji, Ameryki, Afryki i Australii. Dopiero po półrocznym wyczekiwaniu, otrzymawszy po cichu najwyższą aprobatę tych państw sprzymierzonych, Poznaniacy przyłączyli się do Polski.

Inne dzielnice manifestowały krwią swoją gotowość natychmiastowego połączenia się z ojczyzną. Lwów w krwawych bojach i bohaterkim wytrzymaniu przeszło 6-miesięcznego oblężenia stwierdził swoją niezłomną wolę; również Śląsk Cieszyński w krwawych zapasach protestował przeciw najazdowi czeskiemu. Robotnicy na Górnym Śląsku trzy razy chwytali za broń, by się złączyć z Polską i ostatecznie w znacznej części dopięli swego w 1921 roku. W tym też roku traktat ryski zakończył krwawą wojnę i ustalił granicę wschodnią

Polski. Granica zachodnia została przez nas obsadzona w r. 1919. Granice wschodniej Małopolski zostały ostatecznie ustalone w końcu 1919 roku po odejściu z Pokucia wojsk rumuńskich, które wlażyły tam, bo byliśmy siabli.

ZESPOLENIE POLSKI

W ciągu piętnastu lat monopolistyczny wpływ przedwojennych partii na życie polityczne został złamany. Łatwo sobie uprzytomnić jak szkodliwym był ten wpływ, skoro się zważy, że partje powstałe pod rządami zaborcami nakreślały sobie cele i przy swoich metody działania odpowiednio do warunków życia w niewoli.

Zapewne wiele tomów zostanie kiedyś napisanych dla utrwalenia w ludzkiej pamięci, ile pracy zostało zużytej, aby z odebranych od różnych państw, z trudem do kupy przez kilka lat zbieranych części, zbudować mocno zspoloną jednolitą Rzeczpospolitą. Dziś po 15 latach pracy mało co nam brakuje, abyśmy stanowili jednolitą całość. Jeszcze na Górnym Śląsku inne są prawa niż w Polsce, jeszcze nie mamy własnej podstawy prawnej, na której układa się całe życie społeczne i gospodarcze, t. j. kodeksu cywilnego. W pięciu dzielnicach Polski dotychczas obowiązuje pięć kodeksów cywilnych! Są jednak już tylko resztki pracy, którą mamy jeszcze zrobić dla ostatecznego zespolenia ziem polskich.

PRAWA POLITYCZNE

Ale to dopiero jedna strona wzmocnienia wewnętrznego Państwa. Drugą jest położenie mas ludowych. Niepodległość Polski przyniosła niemal automatycznie klasie pracującej i chłopskiej zupełnie równanie ich z innymi klasami pod względem praw politycznych. Dekrety rządu ludowego ogłoszone w czasie od 23 listopada 1918 do 14 stycznia 1919 zespoliły dążność klasy pracującej i chłopskiej do pełnego politycznego równouprawnienia na terenie b. zaboru rosyjskiego. Lata następne przyniosły przemiane w tym samym duchu praw politycznych ludności b. zaborów pruskiego i austriackiego. Ostatecznie ustawa o samorządzie gminnym uchwalona przez Sejm w r. 1923 wprowadziła pełne równouprawnienie polityczne chłopów i robotników z innymi warstwami społecznymi w samorządzie na terenie województw małopolskich. Tem samym w okresie 15 lat Niepodległości został zakończony rozdział walk społecznych o równość praw politycznych.

Oczywiście nie ustały przez to walki polityczne ani w narodzie ani w klasie pracującej. Ale one nie mają już żadnych właściwości walki wyzwolenczej klasy pracującej ani chłopskiej. Nikomu dziś na myśl nie przychodzi wydzierać akurat tylko tym klasom osiągnięte w Polsce demokratycznej swobody i prawa polityczne. Dążność do zwiększenia siły władzy wykonawczej a tem samem zmniejszenia praw i przywilejów demokracji parlamentarnej, wywołana koniecznością dostosowania się do ustroju sąsiadów naszych ze wschodu i zachodu, dotyka w równej mierze praw całego społeczeństwa.

W najbliższych dniach zamierzamy dalsze uwagi premiera pierwszego rządu Polski Wyzwolonej o pięćnastolecie naszej Niepodległości.

ZNÓW ZNIŻAMY!



Art. 9217-51
Męskie kałosze z łyżkiem i bez łyżka. Na ciepłej podszewce zł. 4.—



Art. 1035 65
Deszczówki damskie w czarnym, brązowym i szarym kolorze.



Nr. 27 34 Art. 3762 00
Dziecięce buciki z krawędzi skóry na gumowej podszewce. Nr. 35 38 ze zł. 10.— na zł. 8.—



Nr. 27 34 Art. 3262 00
Trwałe dziecięce dubleki na skórzanej podszewce. Nr. 35 38 ze zł. 16.— na zł. 14.—



Art. 1245 93
PRUNELKI zł. 6.—
AKSAMITKI zł. 7.—



Art. 1055-10
Eleganckie - na ciepłej podszewce.



Art. 0767-00
Do pracy nasze bagażnice z nieperzemakalnej skóry i na gumowej podszewce.



Art. 3057-00
W tych bucikach na ciepłej podszewce i skórzanej podszewce zachowacie ciepłe nogi

Mamy pończoszki i skarpetki w wielkim wyborze. SKORZYSTAJCIE Z NASZEJ WIELKIEJ ZNIŻKI CEN! Odwiedźcie nas!

Alata

— FABRYKA W CHEŁMKU —

Hallo PANOWIE I PANIE uważajcie

Potrzebujecie przecież na zimę coś z białizny i ubrania dla siebie i dzieci? Więc jeżeli zależy Wam żeby za grosz ciężki groz miód faktycznie dobry i wartościowy towar, zwróćcie się tylko do najstarszej w Polsce firmy ekspedyc. (od 1905 r.), która wysyła na listowne zamówienia po ścisłej fabrycznej cenie całą niezbędną w każdym domu zimową wyprawę składającą się z

1) 50 m. dobrego towaru za zł. 30
A mianowicie: sztuczke 17 metrów dobrego białego płótna na białiznę, 12 mtr. flaneli na ciepłą białiznę, 8 mtr. białej na kaftaniki i sukienki, 6 mtr. zefiru na koszule dzienne, 7 mtr. firanek do okien i 1 krawat jedwabny jako premię

2) Na ubranie i suknię za zł. 20
A mianowicie: 3 mtr. dobrego wełnianego kurtu na trwałe zimowe ubranie męskie, oraz 4 metry ciepłej modnej wełny na dobrą suknię damską. Paczkę wysyłamy Pocztą za zaliczką (przesyłkę płaci kupujący). Nieodpowiedni towar przyjmujemy z powrotem. — Zamówienia adresować: Skład fabryczny M. Bryl, w Łodzi Piotrkowska 58.

Iperyt — najgroźniejszy gaz trujący

Iperyt dla swoich własności wszechstronnego działania trującego i parzącego, zdobył nazwę króla gazów bojowych, budząc paniczny lęk i zgrozę. Czysty iperyt jest płynem przezroczystym prawie bezbarwnym, mającym słaby zapach musztardowy, lekko drażniący. Iperyt t. zw. techniczny ma barwę żółto-brunatną, silnie pachnie czosnkiem lub goryczą. Anglicy nazwali go dlatego „Mustard-gaz”, Francuzi dali mu nazwę „Iperyt” od miejscowości na froncie zachodnim Ypres, gdzie był po raz pierwszy w nocy z 12 na 13 lipca 1917 roku zastosowany przez armię niemiecką. Iperyt wywołuje uszkodzenia i w postaci pary i w postaci płynu. A ponieważ nie daje powolnemu rozkładowi i dość łatwo paruje, przeto jest bardziej niebezpieczny od innych gazów. Już bardzo małe ilości pary iperytu w powietrzu powodują stan zapalny spojówek oczu, błony śluzowej nosa, gardła i krtani. Objawy uszkodzeń, wywołanych przez iperyt występują nieraz po kilku godzinach. Para iperytu przenika przez odzież i obuwie, powodując oparzenia skóry, która, nieleczona, pokrywa się pęcherzami, wrzodzikami i t. p. Jeżeli chodzi o działanie iperytu na skórę, natychmiastowy ratunek nie pozostawia na niej żadnego śladu. Lekkie oparzenia iperytu dają się łatwo zmywać wodą z mydłem.

Czy choroby płucne są uleczalne?

Pytanie to nader ważne zajmuje z pewnością wszystkich tych, którzy cierpią na astmę, nieżyt szczytów płucnych, chroniczny kaszel, flegmę, długotrwałą chrypkę, grype i dotychczas bezskutecznie się leczyl. Wszyscy ci chorzy otrzymają od nas — zupełnie darmo Książkę z ilustracjami — Dr. med. Guttmanna byłego naczelnego lekarza lecznicy Finsena pod tytułem: „Czy choroby płucne są uleczalne?” Abyby każdemu choremu dać możność wyjaśnienia sobie rodzaju swej choroby, zdecydowaliśmy się przesłać każde mu tę książkę za darmo bez opłaty porta, mając na oku dobro ogółu. Pacztówkę (znaczek i ocetowy 35 gr.) z dokładnym adresem wysłać należy do

PUHLMANN & Co., Berlin o. 649, Müggelstraße 25-25 a

